

J. M. Nilsen AS
egil.a.nilsen@jmnilsen.no

Saksb.: Solveig M. B. Lakså
e-post: fmnosbe@fylkesmannen.no
Tlf: 75531604
Vår ref: 2012/3121
Deres ref:
Vår dato: 14.06.2013
Deres dato:
Arkivkode: 461.3

Rapport fra tilsyn ved J. M. Nilsen AS med pålegg om redegjørelse

Vi viser til gjennomført tilsyn fredag 19. april 2013.

Vedtak

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 49 må J. M. Nilsen AS, Andøy kommune, innen **15. juli 2013**, redegjøre skriftlig til Fylkesmannen for de tiltak som er gjennomført for å rette opp registrerte avvik. Hvis ikke avvikene da er rettet opp, må redegjørelsen inneholde en tidfestet, forpliktende plan for hvordan disse skal rettes opp.*

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt tilbakemelding innen fristen vil det bli vurdert å illegge tvangsmulkt. Hjemmel for et vedtak om tvangsmulkt vil være forurensningsloven § 73.

*Virksomheten må innen **1. september 2013** sende inn søknad om utslippstillatelse med bakgrunn i IPPC-direktivet 96/61/EF, – nå IED-direktivet - Parlaments- og Rådsdirektiv 2010/75/EU av 24. november 2010 om industriutslipp (integreert forebygging og begrensning av forurensning).*

Det skal betales gebyr for tilsynet i henhold til forurensningsforskriften § 39-7. I dette tilfellet er det aktuelt å bruke sats 3, for tiden kr 11 300,-.

Under tilsynet ble det avdekket følgende avvik:

- 1. Virksomheten har ikke installert renseanlegg og utslippsledning i samsvar med kravene i forurensningsforskriften kapittel 26.*
- 2. Virksomheten har ikke utarbeidet en skriftlig risikovurdering av ytre miljø.*
- 3. Virksomheten mangler rutiner for håndtering av farlig avfall.*
- 4. Virksomheten journalfører ikke fortløpende opplysninger om fiskeavfall/biprodukter (mengde, håndtering og levering).*

-
5. *Virksomheten mangler rutiner for oppsamling av produksjonsavfall.*
 6. *Virksomheten har en produksjonskapasitet på mer enn 75 tonn ferdig produkt pr. døgn og må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven.*

BAKGRUNN

Fylkesmannen gjennomfører tilsyn på fiskeforedlingsanlegg for å undersøke om virksomhetene oppfyller kravene i kapittel 26 i forurensningsforskriften, forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) og annet aktuelt regelverk.

Avvik betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Anmerkning er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var:

- *lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*
- *forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*
- *forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)*
- *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*

GJENNOMFØRING

Kontrollen ble gjennomført uten varsling, og hadde en varighet på ca. 3 timer. Fra virksomheten deltok Ole Johnny Nilsen (daglig leder) og Egil Arne Nilsen. Fra Fylkesmannen deltok Oddlaug E. Knutsen og Solveig M. B. Lakså. Kontrollen ble gjennomført i samarbeid med Mattilsynet, derfra deltok Leif Henriksen (tilsynsleder), Erna Sommerhaug og Ida Tolås.

Fylkesmannen orienterte først om bakgrunnen for tilsynet og praktiske forhold knyttet til gjennomføringen av tilsynet, før virksomheten orienterte om drift, produksjonsforhold med mer. Videre ble virksomheten bedt om å svare på en del spørsmål knyttet til oppfølgingen av krav i forurensningsforskriften kapittel 26, internkontrollforskriften og annet aktuelt regelverk. Det ble også foretatt en befaring på anlegget. Til slutt ble det gitt en kort muntlig redegjørelse over registrerte funn, og informasjon om videre oppfølging av saken.

REGISTRERTE AVVIK OG ANMERKNINGER

Avvik 1

Virksomheten har ikke installert renseanlegg og utslippsledning i samsvar med kravene i forurensningsforskriften kapittel 26.

Avvik fra forurensningsforskriften kapittel 26 forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter, §§ 3-4.

Kommentar:

Med prosessavløpsvann menes spylevann, rengjøringsvann, transportvann, blodvann, slaktevann eller vann som har vært i direkte kontakt med råstoff, produkt eller avfall, eller som er tilført forurensende komponenter fra andre kilder.

Virksomheten har ingen rensing av sitt prosessavløpsvann før det slippes på havet. Ifølge forurensningsforskriften § 26 skal store virksomheter (forbruk ≥ 1000 t råstoff/år) ha sil med spalteåpning ≤ 1 mm og utslippspunkt som ligger minimum 10 meter under havoverflaten ved laveste vannstand. Dette oppfylles ikke av virksomheten, da de har utslippspunkt rett under kaia og ingen rensing.

I en tilbakemelding forventer vi en forpliktende melding om installering og drift av rensaneanlegg og avløp som er forankret i virksomhetens økonomiplan. Dette forholdet må også nærmere beskrives i søknad om utslippstillatelse, jf. avvik 6.

Avvik 2

Virksomheten har ikke utarbeidet en skriftlig risikovurdering av ytre miljø.

Avvik fra internkontrollforskriften § 5 punkt 6 og 7

Kommentar:

Det fremgår av internkontrollforskriften § 5 punkt 6 og 7 at virksomheten skal gjøre en risikovurdering av sitt ytre miljø, og at det skal dokumenteres skriftlig. Virksomheten kunne ved tilsynet ikke legge frem dokumentasjon på at en slik risikovurdering er gjort. En risikovurdering må beskrive sannsynligheten for at en uønsket hendelse skal inntreffe og konsekvensene av hendelsen dersom den inntreffer.

Avvik 3

Virksomheten mangler rutiner for håndtering av farlig avfall.

Avvik fra avfallsforskriften §§ 11-5, 11-8 og 11-12

Kommentar:

Det ble opplyst under tilsynet at virksomheten leverer spillolje og batterier til kommunale mottak i havna på Nordmela og Bleik. Disse avfallsmottakene er satt opp for fiskeflåten primært, og er ikke godkjente som mottak for farlig avfall fra virksomheter.

I henhold til avfallsforskriften § 11-6 skal farlig avfall leveres til godkjent mottak. Virksomheter som leverer farlig avfall skal gi tilstrekkelige opplysninger om avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper slik at den videre håndteringen av avfallet kan skje på en forsvarlig måte, jf. avfallsforskriften § 11-12. Ved levering skal det derfor fylles ut et deklarasjonsskjema med disse opplysningene. Dette skjemaet vil følge avfallet helt til sluttmottak. Virksomheten få en gjenpart av skjemaet ved levering, som et bevis på at virksomheten overholder leveringsplikten. J. M. Nilsen AS kunne ikke vise til noen gjenparter av deklarasjonsskjemaer, og har dermed ikke bevis på at farlig avfall fra virksomheten har blitt håndtert på riktig måte.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at det er årlig leveringsplikt hvis mengden farlig avfall overstiger 1 kg pr. år. Avfallet skal leveres til godkjent mottak. Deklarasjonsskjema kan

bestilles på NORSAS, e-postadresse er firmapost@norsas.no, eller lastes ned fra følgende nettside: <http://www.norsas.no/Farlig-avfall/Deklarasjonsskjema-for-farlig-avfall>.

Til slutt vil vi minne om at farlig avfall skal lagres i tett emballasje, på fast dekke der ev. søl kan fanges opp, utilgjengelig for uvedkomne og med riktig merking.

Avvik 4

Virksomheten journalfører ikke fortløpende opplysninger om fiskeavfall/biprodukter (mengde, håndtering og levering)

Kommentar:

Det fremgår av forurensningsforskriften § 26-7 at bedriften fortløpende skal journalføre opplysninger om blant annet:

- mengde råstoff mottatt ved anlegget
- produsert mengde
- fiskeavfall/biprodukter (mengde, sammensetning, håndtering og levering)
- kjemikalieforbruk (mengde og type)

J. M. Nilsen AS kunne ved tilsynet ikke legge frem annen journalføring enn utskrifter av rapporter fra Råfisklaget, noe Fylkesmannen ikke anser som tilstrekkelig journalføring. Bedriften bør gjennomgå sine rutiner for journalføring.

Bedriften må i sin tilbakemelding redegjøre for mottatt råstoff og produserte mengder og hvilke mengder biprodukter som er oppstått av slo, lever, rogn, hoder og rygger, og hvordan disse er håndtert og levert.

Lvert mengde biprodukter må sammenholdes med produksjonstall/mottak i samme periode, for å gi et bilde av hvilke mengder fiskeslo som ev. ikke er behandlet forskriftsmessig.

Avvik 5

Virksomheten mangler rutiner for oppsamling av produksjonsavfall.

Kommentar:

Under befaringen ble det observert fiskeslo på tverrstagene under kaia. Virksomheten opplyste at sloet hadde havnet utfra kaia i forbindelse med spyling av kar. Det framgår av forurensningsloven § 32 at næringsavfall skal bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det kan gjenvinnes eller brukes på annen måte. Fylkesmannen ser alvorlig på at produksjonsavfall havner på avveie og forutsetter at dette er opphørt.

Avvik 6

Virksomheten har en produksjonskapasitet på mer enn 75 tonn ferdig produkt pr. døgn og må ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven.

Kommentar:

Det kom frem under tilsynet at virksomheten har et råstoffmottak som tilsvarer en produksjonskapasitet på mer enn 75 tonn ferdig produkt pr. døgn. Det fremkommer av Forurensningsforskriften § 26-2 at virksomheter med en produksjonskapasitet på mer enn 75

tonn ferdig produkt pr. døgn skal ha særskilt tillatelse etter forurensningsloven § 11, jf. vedlegg I til forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven (IPPC-direktivet 96/61/EF, – nå IED-direktivet - Parlaments- og Rådskonklusjon 2010/75/EU av 24. november 2010 om industriutslipp (integreert forebygging og begrensning av forurensning)). Virksomheten må sende inn søknad om tillatelse etter forurensningsloven. Vi viser i denne forbindelse til TA-3006/2012 (*Veileder for søknad om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven*). Vi viser også til gjeldende *Reference Document on Best Available Techniques in the Food, Drink and Milk Industries, August 2006*, hvor det redegjøres for beste tilgjengelige teknikker, utslippsreducerende tiltak, mv. Søknaden må redegjøre for hvordan virksomhetens produksjonsprosesser, energibruk mv. er i samsvar med de metoder som er beskrevet i referansedokumentene.

Fylkesmannen er innforstått med at virksomheten vil trenge noe tid på å få utarbeidet søknad om utslippstillatelse. Vi har derfor satt frist om at Fylkesmannen innen 1. september 2013 skal ha mottatt søknad om utslippstillatelse iht. til IED-direktivet med tilhørende referansedokument for best tilgjengelige teknikker.

FYLKESMANNENS VURDERING

Fylkesmannen har nå vært på tilsyn i en rekke fiskeforedlingsvirksomheter. Vi ser at det er liten grad av etterlevelse av bestemmelsene i forurensningsforskriften kapittel 26 om rensing og utslippspunkt. Dette er svært uheldig i havnemiljøet da det til tider er stor grad av forsøpling/forurensning og til sjenanse for publikum og andre brukere av havna. Biprodukter som ressurs bør også stå i fokus.

Mange synes det er uoverkommelig å følge reglene om rensing av prosessavløpsvann av praktiske og økonomiske årsaker. Fylkesmannen ser jo at bedrifter har en utfordring med at det er gamle anlegg og store investeringer som skal til, samtidig som at aktiviteten må være lav den tiden det tar for at arbeidet skal gjøres.

Vi vil gjøre oppmerksom på at det finnes en dispensasjonsmulighet i regelverket. Noen virksomheter har for eksempel fått dispensasjon i forhold til fristen for gjennomføring, dvs. en utsettelse. Andre muligheter er at anleggene oppgraderes etappevis. Til slutt er det også slik at å legge avløpsledning kan være en utfordring i fylket vårt. Det viktigste er at prosessavløpsvannet ledes til strømførende sjø. Dersom tilstrekkelig rensing er på plass, kan det også tenkes at miljøgevinsten med å legge avløpet så dypt som til 10 m under laveste lavvann er liten.

Det er imidlertid viktig at det synliggjøres i en ev. søknad om dispensasjon at dere kan vise til at det er gjort eller planlegges en konkret innsats for å gjøre utslippene mindre belastende. På et slikt grunnlag kan Fylkesmannen i henhold til § 26-9 gjøre unntak fra bestemmelsene i kapitlet. Vi gjør oppmerksom på at Mattilsynets regelverk må følges uavhengig av en ev. dispensasjon.

GEBYR

Vi viser til informasjon på tilsynet om at det vil bli krevd gebyr for tilsynet. Det fremgår av forurensningsforskriftens kapittel 39 at gebyr kan innkreves til statskassen for Fylkesmannens kontrollvirksomhet. Gebyrets størrelse er avhengig av hvor ressurskrevende kontrollen er. I dette tilfellet er det aktuelt å bruke § 39-7 sats 3, for tiden kr 11 300,-.

Fylkesmannen oversender opplysninger om kontrollen til Klima- og forurensningsdirektoratet som vil stå for innkreving av gebyret.

KLAGEADGANG

Vedtak med pålegg om redegjørelse og pålegg om innsending av søknad om utslippstillatelse kan påklages til Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Klif kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Solveig M. B. Lakså
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:

Andøy kommune postmottak@andoy.kommune.no
Mattilsynet v/Leif Henriksen leif.henriksen@mattilsynet.no